

A magyar lakosság utazási szokásai, 2010

A Magyar Turizmus Zrt. megbízásából készítette a M.Á.S.T. Piac- és Közvéleménykutató Társaság

A Magyar Turizmus Zrt. megbízásából a M.Á.S.T. Piac- és Közvéleménykutató Társaság 2010 decemberében a magyar lakosság utazási szokásait feltáró kutatást végzett 1000 fős, a 18 év feletti lakosságra megye, településméret, nem és kor szerint országosan reprezentatív mintán. Egy 2000 óta tartó kutatássorozat részeként a kutatás az adatfelvételt megelőző 12 hónap egy- és többnapos utazásait, valamint a háztartás számára legfontosabb utazást, azaz a főutazást vizsgálta meg részletesen.

A vizsgált időszakban a megkérdezett magyar háztartások 67,7%-a vett részt egynapos utazáson, azaz kiránduláson. A kiránduló háztartások 90,5%-a csak belföldi, 7,8%-a bel- és külföldi, 1,7%-a csak külföldi kirándulást tett.

2009 decembere és 2010 novembere között többnapos utazáson a megkérdezett háztartások 60,9%-a vett részt. Az utazó háztartások közül 61,5% csak belföldi, 14,4% csak külföldi, 24,1% pedig bel- és külföldi utazáson egyaránt járt.

Főutazás a vizsgált időszakban a megkérdezett háztartások 42,8%-ában – a többnapos utazáson részt vevő háztartások 70,2%-ában – fordult elő. A főutazások 59,1%-a belföldi, 40,9%-a külföldi volt.

Kulcsszavak: egynapos utazás, kirándulás, többnapos utazás, főutazás, 1–3 éjszakás utazás, 4 éjszakásnál hosszabb utazás, belföldi utazás, külföldi utazás, utazási szokások.

1. Bevezetés

A M.Á.S.T. Piac- és Közvéleménykutató Kft. a Magyar Turizmus Zrt. megbízásából 2000–2006 között évente, azóta két évente vizsgálja a magyar lakosság utazási szokásait. Mivel az utazások jellemzően több családtagot is érintenek, a háztartások utazási szokásai kerültek vizsgálatra. A kutatás három témakörre fókuszál: a vizsgálatot megelőző 12 hónap egynapos utazásaira, a többnapos utazásokra és a főutazásokra. A 2003. évtől kezdve azonos módszertan szerint készült felmérés lehetővé teszi az eredmények közvetlen összehasonlítását is. A legutóbbi vizsgálat adatfelvétele 2010 decemberében történt, 1000 fős, a 18 év feletti lakosságra megye, településméret, nem és kor szerint országosan reprezentatív mintán.

A kutatás a következő kérdéskörökre terjedt ki:

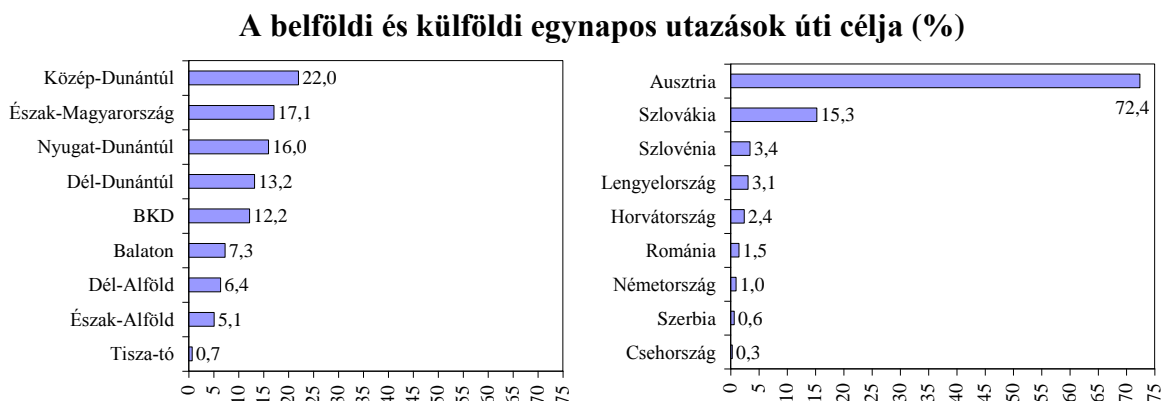
- Az egynapos utazások (kirándulások) jellemzői (desztináció, motiváció, időpont, információgyűjtés, költségek): olyan utazásra vonatkozóan, amelynek során a háztartás valamelyik tagja egy napnál rövidebb ideig volt egy másik településen, és az utazás motivációja nem rendszeres munkavégzés vagy tanulás volt,
- A többnapos utazások jellemzői (desztináció, motiváció, időpont/időtartam, szálláshely, igénybe vett közlekedési eszköz, információgyűjtés, költségek): olyan utazás esetében, amelynek során a háztartás valamelyik tagja legalább egy éjszakát távol töltött lakóhelyétől – de amely nem tartott egy évnél tovább –, és az utazás célja nem rendszeres munkavégzés volt,
- a vizsgált 12 hónap főutazása (az előbbi utazások közül a háztartás számára legfontosabb utazás) esetében a desztináció, a célterület kiválasztásának okai, a főutazás során végzett tevékenységek, a főutazás jellege, az utazás időpontja, időtartama, az együtt utazók száma, az igénybe vett közlekedési eszközök, az igénybe vett szálláshely típusa, az igénybe vett ellátás jellege, az utazás megszervezése, az utazási irodák szerepe az utazás szervezésében, az utazás költségei, turisztikai információk gyűjtése és az igénybe vett információforrások.

2. Kirándulások

2009 decembere és 2010 novembere között a magyar háztartások 67,7%-a vett részt egynapos utazáson (kiránduláson). A kirándulók 98,3%-a vett részt belföldi egynapos utazáson: csak belföldön 90,5%, külföldön és belföldön is 7,8% járt. Csak külföldre az utazók 1,7%-a kirándult.

Belföldi egynapos utazáson (kiránduláson) az összes megkérdezett 66,5%-a járt. A teljes lakosságra vetítve egy magyar háztartás átlagosan 7,88 alkalommal vett részt egynapos utazáson belföldön. Egy belföldi kiránduláson átlagosan 2,06 fő vett részt. A belföldi egynapos utazások 22,0%-a a Közép-Dunántúl turisztikai régióba irányult, a második legkedveltebb úti cél Észak-Magyarország (17,1%) volt (1. ábra).

1. ábra

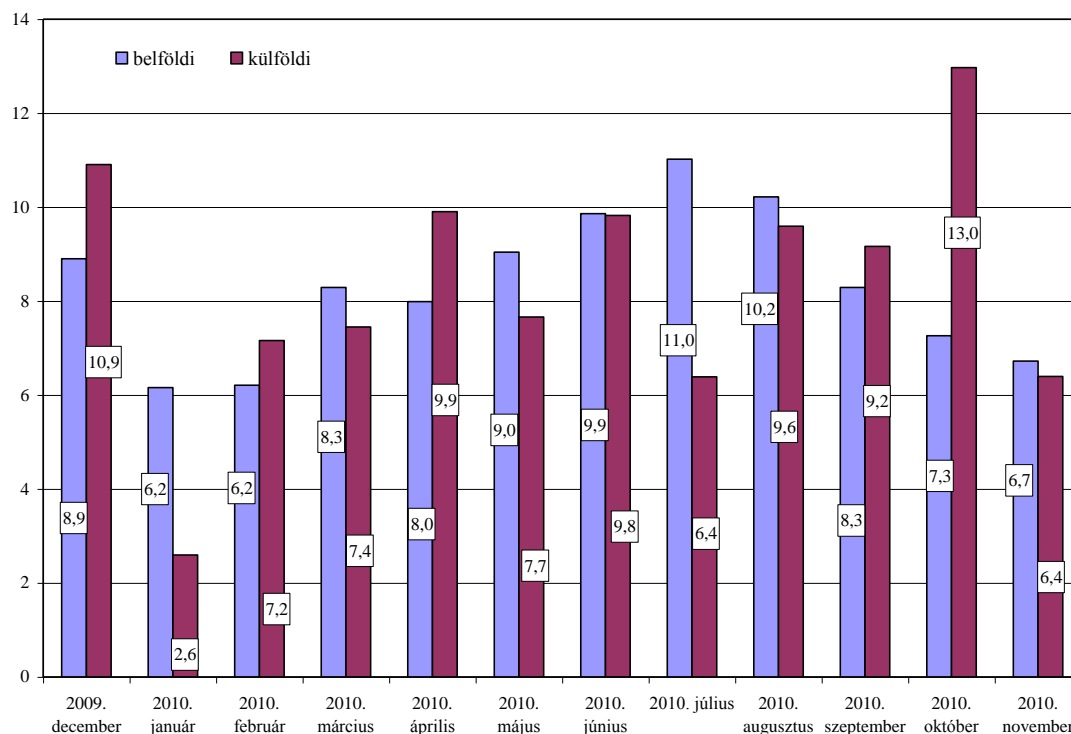
N=7 875 egynapos belföldi utazás és 132 egynapos külföldi utazás

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

A vizsgálatba vont háztartások 6,4%-a, az egynapos utazáson részt vevő háztartások 9,5%-a járt külföldi kiránduláson. A külföldi egynapos utazáson részt vevő háztartások átlagosan 2,06 egynapos utazást tettek, ezeken átlagosan 2,14 fő vett részt. A külföldi kirándulások többsége (72,4%) Ausztriába irányult, de viszonylag sokan utaztak Szlovákiába (15,3%) is (1. ábra).

2. ábra

A belföldi és külföldi kirándulások megoszlása az utazás időpontja szerint (%)

N=7 875 belföldi kirándulás és 132 külföldi kirándulás

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

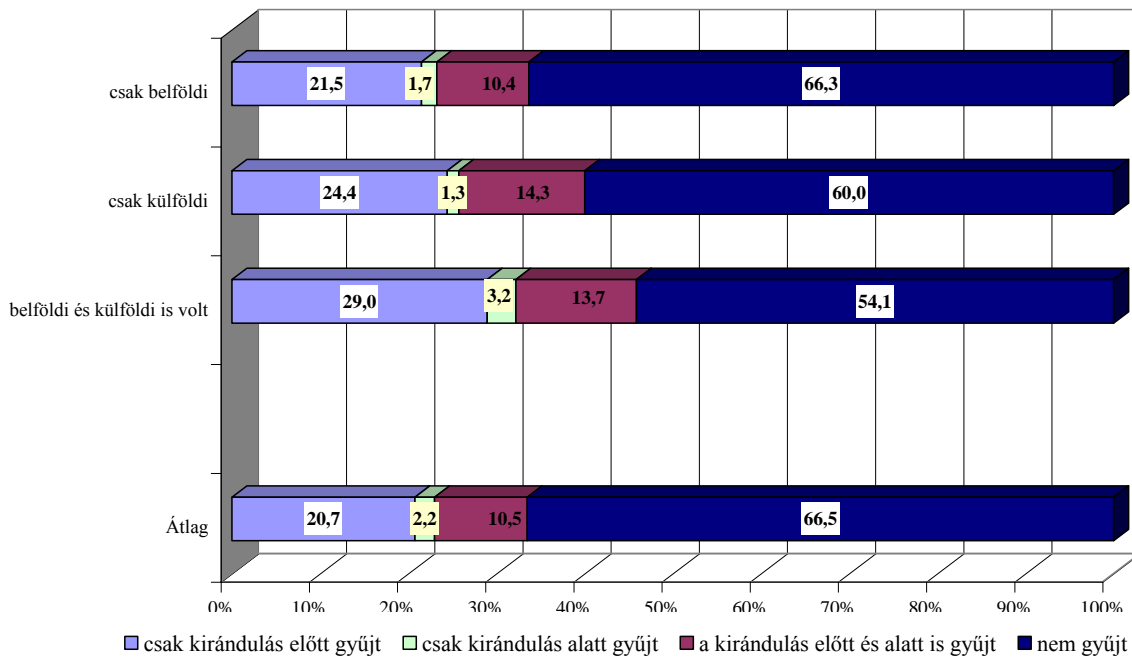
A belföldi egynapos utazások többsége, 31,1%-a a nyári hónapokra esett, de minden más hónap, szezon szerepe is jelentős: még a téli hónapokra is meglehetősen sok (21,3%) kirándulás esett. A külföldi egynapos utazások az évszakokat tekintve viszonylag egyenletesen oszlottak meg. A hónapok közül kiemelkedett 2010. október és 2009. december, mint a legnépszerűbb, illetve 2010. január, mint a legkevésbé népszerű hónap (2. ábra).

A belföldi kirándulások motivációi közül kiemelkedik a vásárlás (42,3%), amit a rokonok és ismerősök meglátogatása (18,3%) követ. A belföldi egynapos utazások 6,0%-ának városlátogatás, 5,1%-ának vízparti kirándulás, 5,0%-ának pedig gyógykezelés volt a célja. A külföldi egynapos utazások több mint negyedének (26,9%) vásárlás volt a motivációja, ezt követi 23,2%-kal a városlátogatás. A harmadik helyen a rokonok, barátok, ismerősök felkeresése (19,0%), a negyediken az üzleti utazás (14,7%) áll. Ez a négy cél együttesen a külföldi kirándulások 83,8%-ának volt a célja.

Az egynapos utazáson részt vevők 66,5%-a sem a kirándulás előtt, sem a kirándulás közben nem szokott turisztikai információkat gyűjteni. Csak a kirándulás előtt 20,7%, csak a kirándulás alatt 2,2%, előtte és közben is pedig 10,5% szokott tájékozódni. Azok, akik belföldön és külföldön egyaránt kirándultak, lényegesen magasabb arányban gyűjtöttek turisztikai információt, mint azok, akik csak belföldön voltak (3. ábra).

3. ábra

Turisztikai információ gyűjtési szokások a kirándulások esetén desztinációk szerint (%)

2. Többnapos utazások

2009 decembere és 2010 novembere között a magyar háztartások 60,9%-a vett részt többnapos utazáson. A megkérdezett háztartások 44,4%-a egynapos és többnapos utazáson is részt vett, 23,3%-a csak egynapos utazáson, 16,5%-a csak többnapos utazáson vett részt, 15,8%-a pedig sem egynapos, sem többnapos utazáson nem vett részt. A kiránduláson részt vevő háztartások 72,9%-ában fordult elő többnapos utazás (a továbbiakban: utazás) is a vizsgált időszakban. Minél magasabb a válaszadó iskolai végzettsége, minél jobb a háztartás anyagi helyzete, annál valószínűbb, hogy a háztartásban előfordult többnapos utazás a vizsgált egy év során. Az utazók 85,6%-a vett részt belföldi utazáson: 61,5% csak belföldön, 24,1% pedig belföldön és külföldön is járt. Csak külföldre mindössze 14,4% utazott.

Belföldi utazáson az összes megkérdezett háztartás 52,2%-a, az utazó háztartások 85,7%-a vett részt, átlagosan 2,83 alkalommal. Külföldi utazáson a vizsgálatba vont háztartások 23,5%-a vett részt. Az utazáson részt vevő háztartások körében 38,6% ez az arány: csak külföldi utazáson 14,4%-uk, külföldi és belföldi utazáson 24,1%-uk járt.

1. táblázat

**Az egyes régiók népszerűsége a belföldi utazások úti céljaként
(az utazás időtartama szerint)**

Régió	Utazás időtartama				Összesen	
	1–3 éjszakás		4 és több éjszakás		N	%
	N	%	N	%		
Budapest–Közép-Dunavidék	249	24,1	33	7,4	282	19,0
Közép-Dunántúl	125	12,1	17	3,8	142	9,6
Nyugat-Dunántúl	55	5,3	24	5,4	79	5,4
Dél-Dunántúl	116	11,2	32	7,2	148	10,0
Észak-Magyarország	124	12,0	67	15,1	191	12,9
Észak-Alföld	103	10,0	37	8,3	140	9,5
Dél-Alföld	87	8,4	50	11,3	137	9,3
Balaton	161	15,6	168	37,8	330	22,3
Tisza-tó	13	1,3	17	3,7	30	2,0
Összesen	1033	100,0	446	100,0	1479	100,0

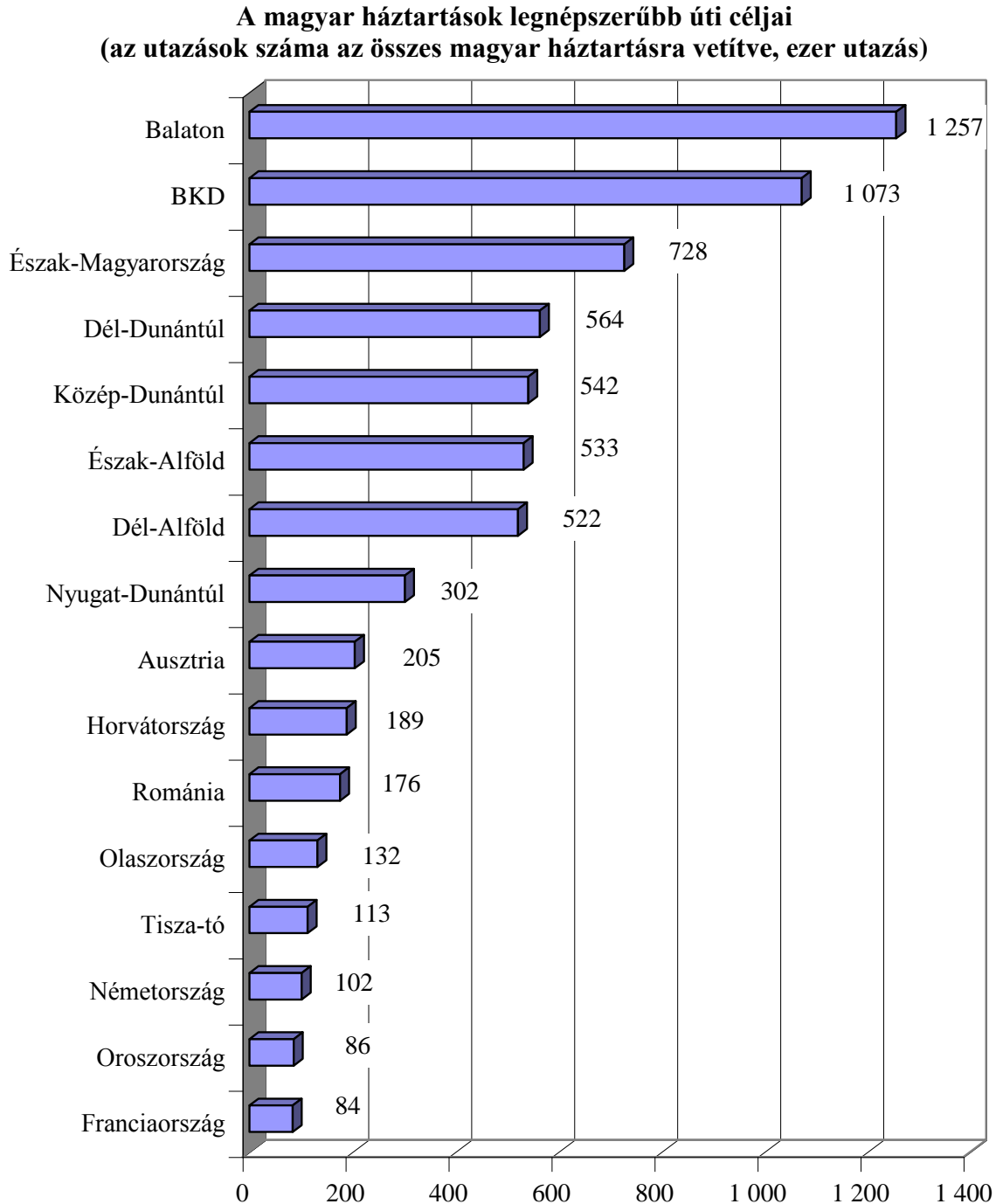
Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

A belföldön tett utazások közel negyede (22,3%) a Balaton turisztikai régióba irányult. A Budapest–Közép-Dunavidék régió az utazások 19,0%-ának volt úti célja, a harmadik legnépszerűbb régió Észak-Magyarország volt (12,9%). Az utazás időtartama szerint szignifikáns eltérés mutatkozott az egyes régiók felkeresésében. A rövid utazások során a

Budapest–Közép-Dunavidék, a hosszabb utazások esetében pedig a Balaton turisztikai régió bizonyult a legnépszerűbbnek (1. táblázat).

A külföldi utazáson részt vevő háztartások átlagosan 1,73 külföldi utazást tettek a vizsgált időszakban. A külföldi utazások 13,2%-ának Ausztria volt az úti célja. Horvátországba a külföldi utazások 12,2%-a, Romániába 11,4%-a, Olaszországba 8,5%-a irányult. Az utazások 10,2%-a volt Európán kívüli.

4. ábra

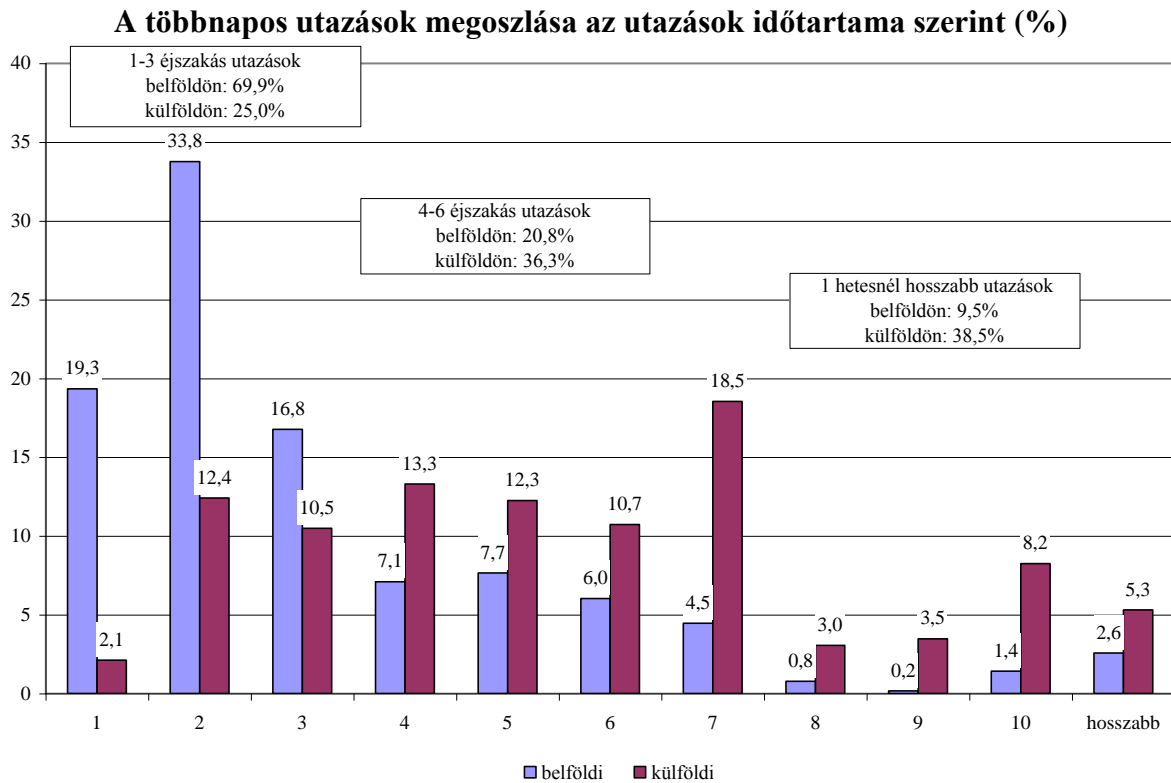
N=1000

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

Becslésünk szerint a magyar háztartások 2009. december eleje és 2010. november vége között 7,2 millió utazáson vettek részt. A vizsgált időszakban a magyar háztartások 5,6 millió belföldi és 1,6 millió külföldi utat tettek. A magyar lakosság legnépszerűbb úti céljai a magyarországi régiók voltak, a rangsor első nyolc helyét ezek foglalják el, a Tisza-tó a 13. helyre került Ausztria, Horvátország, Románia és Olaszország mögött (4. ábra).

A külföldi és belföldi utazások között jelentős eltérés tapasztalható az utazások hossza szerint. A belföldi utazások között a rövid, 1–3 éjszakás, azaz a – feltehetőleg – hétfégi utazások domináltak (69,9%). 20,8%-ot tettek ki a 4–6 éjszakás, 4,5%-ot az egyhetes utazások, egy hétnél tovább a belföldi utazások 4,9%-a tartott. A belföldi utazások átlagos hossza 3,39 éjszaka volt. A külföldi utazások 54,8%-a 4–7 éjszakás, negyede (25,0%) pedig 1–3 éjszakás volt. Egy hétnél tovább 20,2%-uk, két hétnél tovább 2,5%-uk tartott. A külföldi utazások átlagosan 6,22 éjszakások voltak (5. ábra).

5. ábra

N = 1 479 belföldi utazás és 407 külföldi utazás

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

A belföldi utazások résztvevői közül a 31–50 évesek, a szakmunkás végzettségűek, az átlag alatti jövedelemmel rendelkezők, valamint a megyeszékhelyeken és a községekben élők általában az 1–3 éjszakás utazásokat részesítették előnyben. A 60 év felettek, az érettségizettek és az átlagos jövedelemmel rendelkezők inkább hosszabb, minimum 4 éjszakás utazásokat tettek belföldön. A 18–30 illetve az 51–60 évesek, a felsőfokú végzettségűek, az

átlag feletti jövedelemmel rendelkezők, a budapestiek és kisvárosokban élők jellemzően rövidebb és hosszabb belföldi utazásokon is részt vettek (2. táblázat).

2. táblázat

**A belföldi utazáson részt vevők profilja
(az utazás időtartama szerint)**

Ismérv		1–3 éjszakás		4 és több éjszakás		Mindkettő		Összesen	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Nem	férfi	109	50,2	84	51,0	58	41,4	251	48,1
	nő	108	49,8	81	49,0	81	58,6	271	51,9
Életkor	18–24 éves	30	13,7	21	13,0	23	16,6	74	14,2
	25–30 éves	32	14,8	17	10,3	25	18,0	74	14,2
	31–40 éves	48	22,0	26	15,7	18	12,7	91	17,5
	41–50 éves	48	22,2	33	19,9	27	19,6	108	20,8
	51–60 éves	28	12,9	28	17,1	25	18,2	82	15,6
	60 év feletti	31	14,4	40	24,1	21	15,0	92	17,6
Iskolai végzettség	maximum 8 általános	16	7,3	13	8,1	12	9,0	42	8,0
	szakmunkásképző	63	28,9	24	14,4	21	15,4	108	20,7
	érettségi	83	38,2	71	43,0	51	36,4	205	39,2
	felsőfokú	56	25,7	57	34,5	55	39,2	167	32,1
Jövedelmi helyzet	átlag alatti	41	18,9	15	9,0	14	10,2	70	13,5
	átlagos	114	52,6	92	55,5	62	44,7	268	51,4
	átlag feletti	62	28,5	58	35,5	63	45,1	183	35,1
Település típusa	főváros	44	20,0	38	23,3	41	29,4	123	23,6
	megyeszékhely	50	23,1	34	20,5	26	18,8	110	21,1
	egyéb város	64	29,5	51	31,0	49	35,0	164	31,4
	község	60	27,5	42	25,2	23	16,8	125	23,9
Összesen		218	100,0	165	100,0	139	100,0	522	100,0

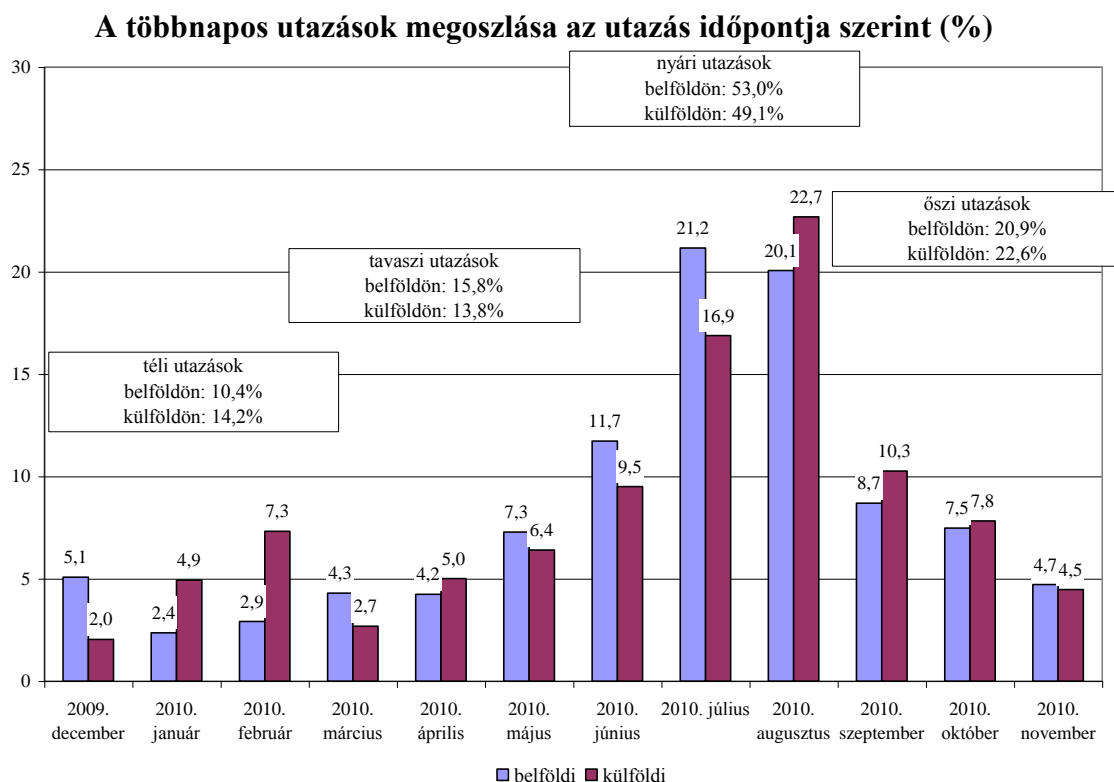
Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

Az utazás hossza jelentősen differenciálta az átlagos utazási számot, a rövidebb utazáson részt vevők gyakrabban utaztak, mint a hosszabb utazásra indulók, értelemszerűen azok utaztak a leggyakrabban belföldön, akik rövidebb és hosszabb utakat is tettek Magyarországon. A felmérés adatai szerint az 1–3 éjszakás utazáson részt vevők háztartásonként átlagosan 3,45, a 4 és több éjszakára utazók részt vevők 1,67, a mindkét utazáson részt vevők 4,85 alkalommal utaztak belföldön.

A külföldi és belföldi utazások között nincs számottevő eltérés az utazás időpontja szerint. A legtöbb belföldi utazást (41,2%) a július-augusztusi főszezonban tették, de magas volt a június és az ősz aránya is. A téli hónapokban nagyon ritkán vettek részt belföldi utazáson a háztartások – ebben az időszakban az év vége volt a legnépszerűbb. A külföldi

utazások többségére (49,1%) is a nyári hónapokban került sor. Az utószezon szerepe még jelentős (22,6%) volt, de az elő- és a téli szezoné már nem (6. ábra).

6. ábra

N = 1 479 belföldi utazás és 407 külföldi utazás

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

3. táblázat

**A belföldi utazások időpontja
(az utazás időtartama szerint)**

Hónap	Utazás hossza				Összesen	
	1–3 éjszakás		4 és több éjszakás			
	N	%	N	%	N	%
január	28	2,7	7	1,5	35	2,4
február	32	3,1	11	2,6	43	2,9
március	48	4,7	15	3,4	64	4,3
április	48	4,7	14	3,2	63	4,2
május	91	8,8	17	3,8	108	7,3
június	128	12,4	46	10,3	173	11,7
július	173	16,8	140	31,4	313	21,2
augusztus	160	15,5	136	30,6	297	20,1
szeptember	103	9,9	26	5,8	129	8,7
október	101	9,8	9	2,0	111	7,5
november	60	5,8	10	2,3	70	4,7
december	61	5,9	14	3,1	75	5,1
Összesen	1033	100,0	446	100,0	1479	100,0

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

A 4 vagy ennél több éjszakás belföldi utazások elsősorban a nyári hónapokra koncentráálódtak. A rövidebb utazások esetében kisebb volt a nyár és nagyobb a május, illetve az őszi (szeptember, október) hónapok szerepe (3. táblázat).

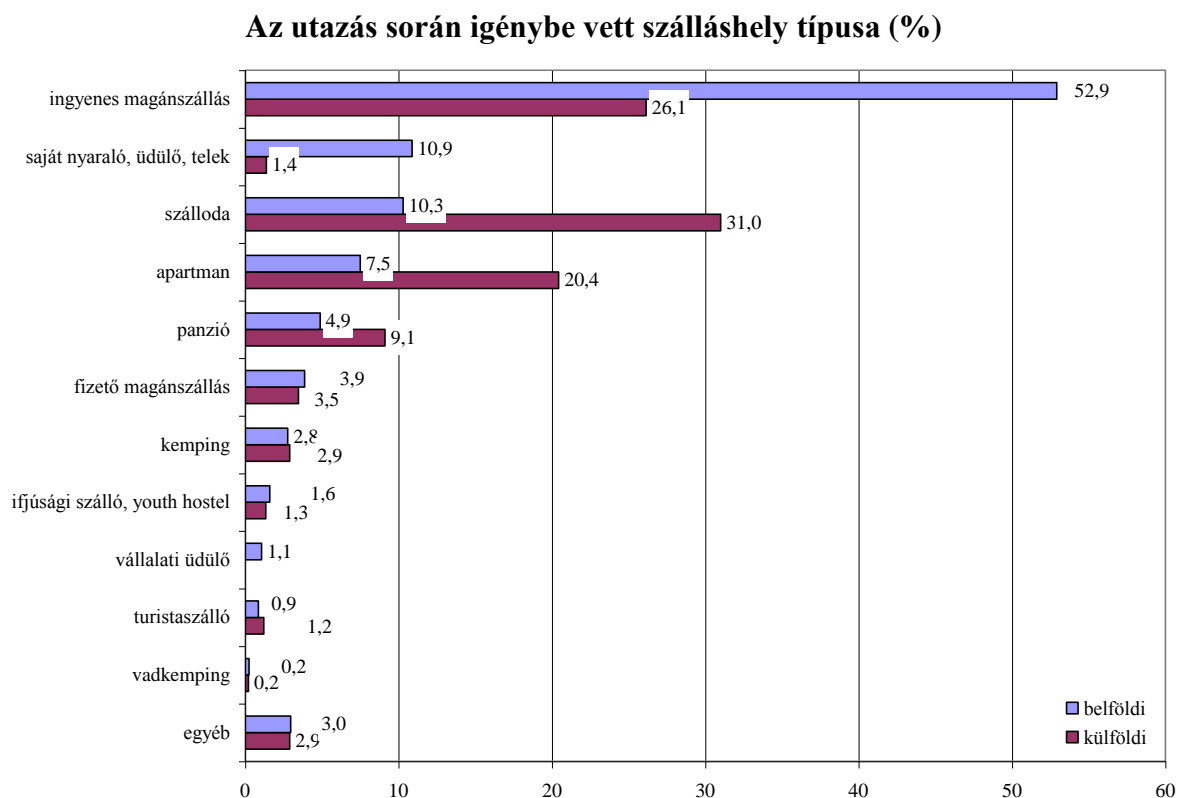
A belföldi utazók motivációi közül a rokonok és ismerősök felkeresése volt a legfontosabb: az utazások 39,9%-ának ez volt a fő célja. Vízparti pihenés a belföldi utazások 18,3%-ának, a nyaraló felkeresése 7,2%-ának volt a motivációja. Az 1–3 éjszakás utazásoknál a rokonok és ismerősök felkeresése (48,3%), a hosszabb utazásoknál a vízparti pihenés (36,2%) volt a fő motiváció.

A külföldi utazások motivációinál némiképp eltérő sorrendet láthatunk: a vízparti kirándulás, üdülés volt a legnépszerűbb (30,8%), ezt követte a rokonlátogatás (18,5%). Az utazások 13,4%-ának városlátogatás, 8,9%-ának hegyvidéki utazás, 8,6%-ának pedig üzleti utazás volt a fő célja.

A belföldi utazásokon átlagosan 1,95 fő vett részt egy háztartásból. 1–3 éjszakára átlagosan 1,88 fő, 4 vagy több éjszakára átlagosan 2,12 fő utazott el együtt a háztartásból. Egy külföldi utazáson átlagosan 2,0 fő vett részt.

A belföldi utazások 61,7%-ához személygépkocsit vettek igénybe a megkérdezettek, menetrendszerű busszal 18,0%, vonattal pedig 14,9% utazott. A bérelt busz használata a belföldi utazások esetében nem volt meghatározó, mindössze az utazások 3,1%-ában fordult elő. Egyéb közlekedési eszközt (például bérelt személygépkocsit, hajót vagy kerékpárt) az összes belföldi utazás 2,0%-ában választottak. A külföldi utazások esetében is a személygépkocsi részesedése a legnagyobb: az utazások 49,1%-ánál ezt használták. Repülőgéppel az utazások 32,7%-ában, bérelt busszal 10,3%-ában utaztak. A vonatot az utazások 5,0%-ában választották, menetrendszerű buszt a külföldi utazások 1,8%-ában vettek igénybe.

Az utazások többségében (73,8%) ingyenes szállást vettek igénybe a megkérdezettek: 52,9% ingyenes magánszálláson szállt meg, 10,9% saját nyaralójában, második otthonában lakott, 1,1% vállalati üdülőt, 0,2% vadkempinget választott szálláshelyül. A fizetős szálláshelyek közül a szálloda (10,3%) és az apartman (7,5%) volt a legnépszerűbb. A külföldi utazások során is a legmagasabb (ám a belfölditől jóval elmaradó) arányban (26,1%) ingyenes magánszállást vettek igénybe a megkérdezettek. A második legnépszerűbb szállástípus a szálloda (25,8%), ezen belül is a háromcsillagos (13,3%) szálloda volt. Apartmanban a külföldre utazók 20,4%-a szállt meg. Összességében a külföldi utazások 72,3%-ában fizetős szálláshelyet vettek igénybe (7. ábra).

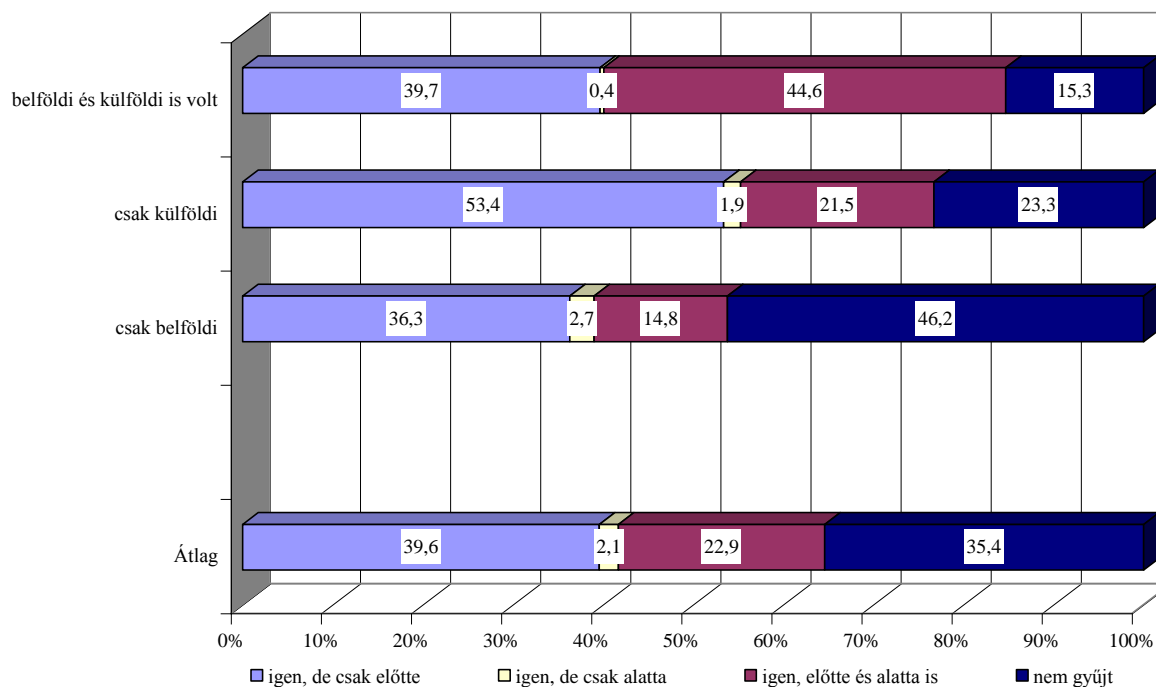

N = 1 479 belföldi utazás és 407 külföldi utazás

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

Az 1–3 éjszakás belföldi utazások esetében az ingyenes magánszállás szerepe jóval átlag feletti (60,0%), a 4 vagy annál több éjszakás belföldi utazások során szignifikánsan kisebb (36,6%) volt. Feltehetőleg ennek oka a rövidebb és hosszabb utazások jellemző motivációjának köszönhető: az 1–3 éjszakás belföldi utazások fő motivációja a rokonok, barátok meglátogatása volt.

Az utazáson részt vevők 35,4%-a sem az utazás előtt, sem az utazás közben nem szokott turisztikai információt gyűjteni. Csak az utazás előtt az utazók 39,6%-a, csak az utazás során 2,1%-a, az utazás előtt és közben is valamivel több mint egyötöde (22,9%) szokott tájékozódni. Azok, akik külföldön és belföldön egyaránt jártak, lényegesen magasabb arányban gyűjtenek turisztikai információt, mint azok, akik csak belföldön voltak (8. ábra).

Turisztikai információ gyűjtési szokások utazások esetén, desztinációként (%)

N=607

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

A belföldi utazáson részt vevők kétharmada (69,3%) az internet segítségével, 60,1%-a korábban ott járt személyek segítségével gyűjt turisztikai információt. Az utazók közel azonos arányban vették igénybe prospektusok (35,6%), útikönyvek (33,3%) és térképek (33,1%) segítségét. Utazási iroda bevonásával a belföldre utazók egytizede (10,2%) gyűjtött információt, a Tourinform irodák említési gyakorisága 10,8%-ot ért el. Az internethasználatra vonatkozó részletes adatok következőképp alakultak: az internetes honlapot információs forrásként használók aránya 67,0%, az internetes fórumoké 12,8%, a közösségi oldalakat használóké pedig 10,4% volt.

A külföldi utazók körében a legfontosabb információforrások az internetes honlapok (74,2%) voltak, és azok, akik már jártak az adott helyen (63,5%). Útikönyv segítségével a külföldön járt megkérdezettek 58,0%-a, prospektusból 51,0%-a tájékozódott. Az utazási irodát mint információforrást a külföldre utazók egyharmada (32,6%), az adott desztináció turistainformációs irodáit 22,0% vette igénybe.

2.1. A BELFÖLDI, ILLETVE A HOSSZABB BELFÖLDI UTAZÁS ELMARADÁSÁNAK OKAI

Az utazó, kizárólag csak külföldi utazáson részt vevő 85 háztartásban leggyakrabban azzal indokolták a belföldi utazás elmaradását, hogy ha muszáj választani, akkor inkább külföldre utaznak (57,5%): ezen belül legtöbbször anyagi korlátokra (37,2%), legkevesebben valamilyen „praktikus” okra, például „külföldön élnek rokonok, barátok, ismerősök” (21,2%) hivatkoztak (4. táblázat).

4. táblázat

A belföldi utazás elmaradásának indokai

Említett okok	Említések száma (fő)	Említések aránya a válaszadók %-ában
anyagi lehetősége nem tette lehetővé, hogy belföldön és külföldön is utazzon, ha már utazásra költ, inkább külföldre utazik	32	37,2
időhiány miatt nem tudott belföldön és külföldön is utazni, ha már utazásra szán időt, inkább külföldre utazik	17	20,3
külföldön élnek rokonok, barátok, ismerősök	16	19,2
ismeretlen úti célt akartak felkeresni	12	13,5
a felkeresett úti cél természeti és kulturális értékei, látnivalói nem találhatóak meg belföldön	10	11,8
külföldön jobban tud kikapcsolódni, pihenni	10	11,2
olyan élményt nyújtott az utazás, amit itthon nem lehet átélni	9	10,3
ugyanannyi vagy alacsonyabb volt a külföldi utazás költsége, mintha belföldön utaztak volna	8	8,8
külföldön nyílt lehetősége speciális tevékenységre, amelyet belföldön nem vagy csak korlátozottan tud végezni	7	8,2
belföldön kiszámíthatatlanabb az időjárás	7	7,7
külföldön a megszokottól eltérő a környezet	6	6,6
a szolgáltatások színvonala magasabb külföldön, mint belföldön	5	5,7
külföldön jobban megbecsülik a magyar turistákat, mint belföldön	4	5,1
egyéb	13	14,9
Összesen	85	186,8

Megjegyzés: az elmúlt 12 hónapban csak külföldi utazáson részt vevők körében

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

A belföldi utazások elmaradásához hasonlóan a hosszabb – legalább négyéjszakás – belföldi utazások elmaradását is leggyakrabban anyagi okokkal (44,8%), illetve időhiánnyal (22,8%) indokolták az utazáson részt vevő, de az elmúlt 12 hónapban hosszabb belföldi utat nem szervező válaszadók. A harmadik legtöbbször említett gátló tényező az otthoni kötelezettség (14,6%) volt, a negyedik pedig az, hogy nem szívesen töltenek hosszabb időt távol otthonuktól (8,0%) (5. táblázat).

A hosszabb, legalább négyéjszakás belföldi utazás elmaradásának indokai

Említett okok	Említések száma (fő)	Említések aránya a válaszadók %-ában*
anyagi lehetősége nem tette lehetővé, hogy belföldön hosszabban utazzon, ha már utazásra költ, inkább külföldre utazik	132	44,8
munkahelyi kötelezettségből és egyéb elfoglaltságból adódó időhiány miatt nem tudott belföldön hosszabban utazni, ha már utazásra szán időt, inkább külföldre utazik	67	22,8
otthoni kötelezettségei miatt nem utazhat el hosszabb időre	43	14,6
nem szívesen tölt hosszabb időt távol az otthonától	24	8,0
olyan élményt nyújtott az utazás, amit itthon nem lehet átélni	23	7,7
külföldön élnek rokonok, barátok, ismerősök	22	7,6
ugyanannyi vagy alacsonyabb volt a külföldi utazás költsége, mintha belföldön utaztak volna	22	7,3
a többnapos utazás mindig külföldhöz kapcsolódik	19	6,4
a felkeresett úti cél természeti és kulturális értékei, látnivalói nem találhatóak meg belföldön	16	5,3
belföldön maximum 3 éjszaka elég	15	5,0
belföldön nem kell sokat utazni, ezért egy-két napra is érdemes elutazni, így akár gyakrabban lehet utazni/nem kell hosszú szabadságot kivenni	14	4,6
ismeretlen úti célt akartak felkeresni	10	3,6
külföldön a megszokottól eltérő a környezet	10	3,5
külföldön nyílt lehetősége olyan tevékenységekre, amelyet belföldön nem vagy csak korlátozottan tud végezni	9	3,0
külföldön jobban megbecsülik a magyar turistákat, mint belföldön	7	2,5
a szolgáltatások színvonala magasabb külföldön, mint belföldön	6	2,0
külföldön jobban tud kikapcsolódni, pihenni	6	1,9
komolyabb szervezést igénylő utazást külföldön érdemes tenni	5	1,6
belföldön kiszámíthatatlanabb az időjárás	4	1,3
egyéb	47	16,0
nem tudja	12	4,2
Összesen	295	173,9

* Ha az azonos darabszámhoz eltérő százalékok tartoznak, az eltérések oka a súlyozott adatbázisban történő kerekítés.

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

Az elmúlt 12 hónapban kizárólag rövid belföldi utazáson részt vevő, a csak külföldre utazó, illetve a mindkét desztinációban megforduló válaszadók indoklásában jelentős eltérések mutatkoztak, bár mindhárom szegmens anyagi okkal indokolta legnagyobb arányban a 4 vagy annál több éjszakás belföldi utazás elmaradását.

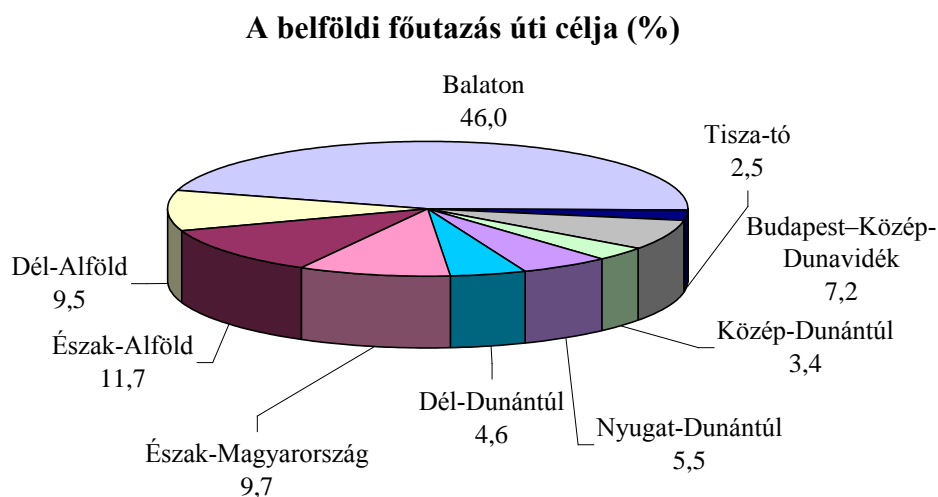
A csak itthon utazók esetében a második leggyakrabban megnevezett indok az otthoni kötelezettség (23,2%), a harmadik az időhiány (20,9%) volt. A külföldi és 1–3 éjszakás belföldi utazáson részt vevők az anyagi okok után legtöbbször az időhiánnyal (27,4%), illetve

azzal indokolták döntésüket, hogy a többnapos utazás mindig a külföldre kapcsolódik (17,2%). Ezzel szemben a kizárólag külföldi utazáson részt vevők esetében az említési gyakoriság alapján a második legfontosabb ok az időhiány (22,8%), a harmadik külföldön élő rokonok, barátok, ismerősök (19,3%) volt.

3. Főutazások

2009. december eleje és 2010. november vége között a vizsgálatba vont háztartások 42,8%-ában, az utazáson részt vevő háztartások 70,2%-ában volt főutazás, vagyis olyan utazás, amelyet a megkérdezett a legfontosabbnak tartott, és amelyen legalább ketten részt vettek a háztartás tagjai közül. A főutazások 59,1%-a volt belföldi, 40,9%-a pedig külföldi. Külföldi főutazáson a megkérdezettek 17,3%-a, a főutazáson részt vevők 40,9%-a járt (az alacsony elemszám miatt csak tájékoztató jelleggel célszerű figyelembe venni a külföldi főutazásokra vonatkozó adatokat). A külföldre utazók által leggyakrabban említett úti cél Horvátország (21,2%) volt. Ausztriát az utazók 9,2%-a, Olaszországot 9,0%-a említette. A külföldre utazók összesen 30 országot neveztek meg úti céljaik között.

9. ábra

N=250 főutazás

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

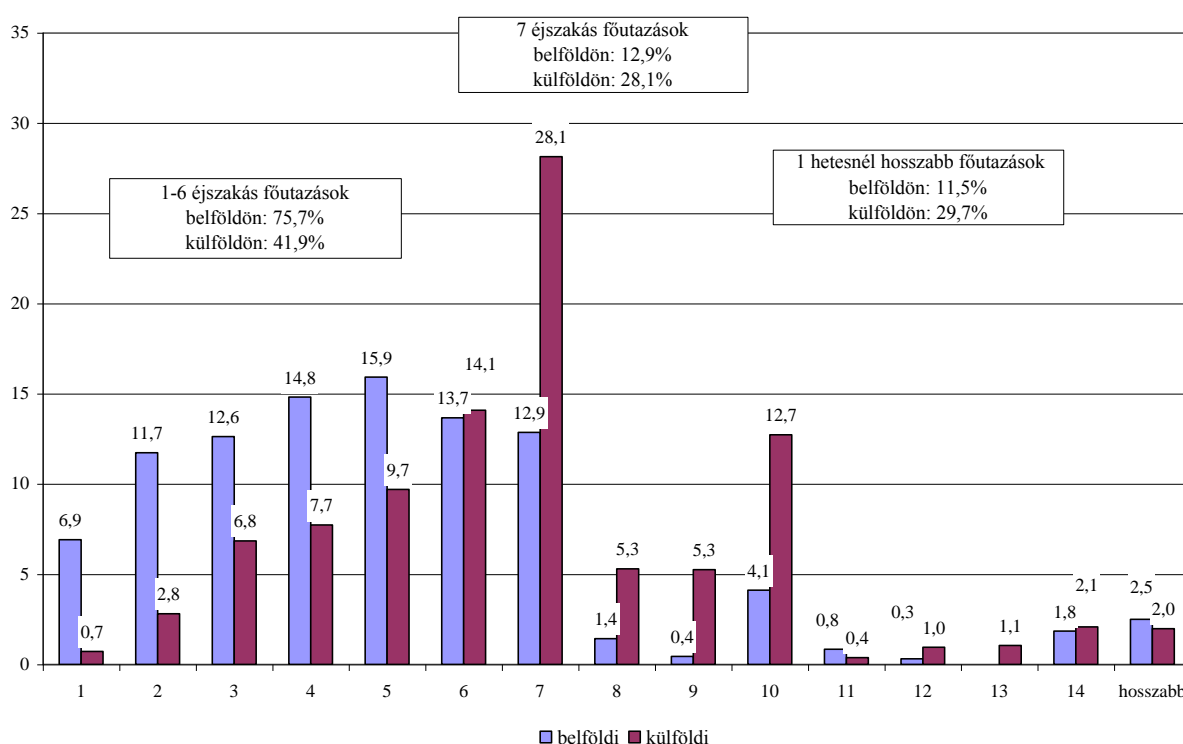
A belföldi utazások résztvevői a vizsgált időszakban a Balaton turisztikai régiót részesítették előnyben, a hazai főutazások 46,0%-ának ez volt az úti célja. A második leggyakrabban felkeresett úti cél az Észak-Alföld turisztikai régió (11,7%), a harmadik az Észak-Magyarország régió (9,7%) (9. ábra).

A rövidebb és a hosszabb belföldi főutazások elsődleges úti célja egyaránt a Balaton volt, a rövidebb utazások közel harmada (30,6%), a hosszabb utak valamivel több mint fele (53,0%) irányult ide.

A belföldi főutazások 31,2%-a az 1–3 éjszakás kategóriába tartozott, a 4–7 éjszakás utazások aránya 57,3% volt. Az ennél hosszabb főutazások 11,3%-ot tettek ki. A külföldi főutazások 27,8%-a 6 éjszakánál rövidebb volt (10. ábra). A válaszadók belföldi főutazások során átlagosan 5,51 éjszakát, külföldi főutazások során pedig 7,03 éjszakát töltöttek otthonuktól távol.

10. ábra

A főutazások megoszlása a főutazás hossza szerint (%)

N=250 belföldi és 173 külföld főutazás

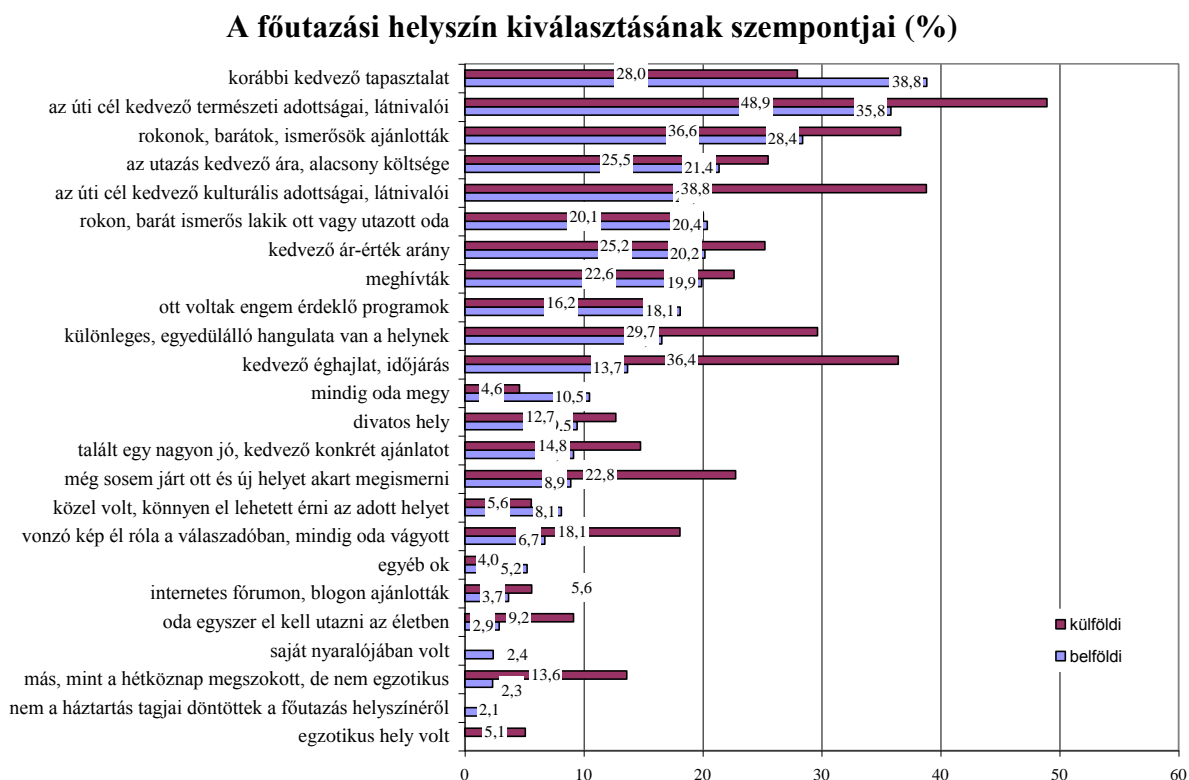
Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

A belföldi főutazáson részt vevők 74,9%-a járt már korábban főutazása helyszínén, míg a külföldi főutazáson részt vevők csupán 46,2%-a mondható el ugyanez. Belföldön Nyugat-Dunántúl települései voltak az „újonnan felfedezettek”, ott csak a főutazók 56,6%-a járt korábban. Az 1–3 éjszakás belföldi főutazások résztvevőinek valamivel több mint kétharmada (67,5%), a legalább 4 éjszakás belföldi főutazások résztvevőinek valamivel több mint háromnegyede (78,3%) járt már korábban az utazás helyszínén.

A belföldi főutazás úti céljának kiválasztásakor a leggyakrabban említett szempont a korábbi kedvező tapasztalat (38,8%) és az úti cél kedvező természeti adottságai, látnivalói

(35,8%). A külföldi fűtazás úti céljának kiválasztásakor az úti cél kedvező természeti adottságait (48,9%) említették a legmagasabb arányban (11. ábra).

11. ábra

N=250 belföldi és 173 külföld fűtazás

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

A legtöbben (az utazók 35,2%-a) júliusban mentek fűtazásra, augusztusban utazott további 32,3%, júniusban pedig 7,8%. A rövidebb és a hosszabb belföldi fűtazások vonatkozásában egyaránt a július és az augusztus volt a legnépszerűbb időszak. A külföldi fűtazások esetében a legnépszerűbb az augusztus, a külföldre utazók 31,4%-a ekkor vett részt külföldi fűtazáson, júliusban további 24,5%, szeptemberben pedig 10,9% utazott. Június (7,4%) a rangsor ötödik helyére került, minimális különbséggel május (7,8%) is megelőzte. A válaszadók több mint harmada (36,7%-a) nem a nyári hónapokban volt külföldi fűtazáson.

A belföldi fűtazások legnagyobb részében, 81,8%-ában az egész utazás során egy településen tartózkodtak a résztvevők, a külföldi fűtazások esetében 57,5% volt ez az arány. A második legnépszerűbb forma a csillagtúra volt (belföld: 10,7%, külföld: 15,7%).

Az úti cél eléréséhez a többség személygépkocsit vett igénybe, a belföldi fűtazások esetében 72,9%, a külföldi fűtazások esetében 53,9% volt az arányuk. Belföldön a második legfontosabb szerep a vonatnak jutott, 15,5% azzal közelítette meg úti célját. A külföldi fűtazáson részt vevők 20,4%-a repülőgéppel utazott, bérelt buszt a külföldi fűtazások 10,0%-ában vettek igénybe.

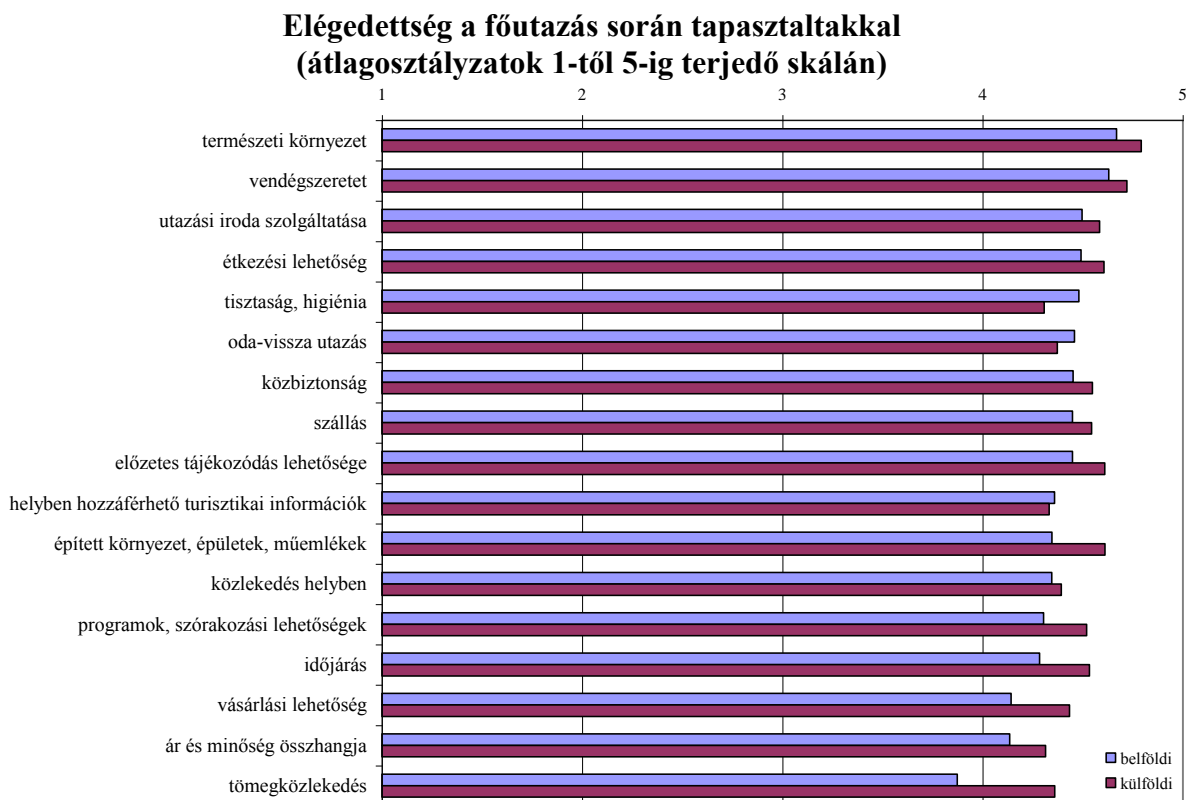
Ugyanúgy mint az utazások esetében, az utazások motivációjával összhangban a belföldi és a külföldi főutazások esetében egyaránt az ingyenes szálláshely volt a legnépszerűbb. Belföldön 35,0% ingyenes rokon, baráti szállást vett igénybe, 2,9% saját telkére, nyaralójába ment, 3,3% vállalati üdülőben pihent. A fizetős szálláshelyek közül a szálloda (15,1%) volt a legnépszerűbb, majd a panzió (6,7%) és a fizetős magánszállás (6,4%) következett a sorban. Kempingben a válaszadók 3,8%-a szállt meg. A külföldi főutazások 27,4%-ában ingyenes szálláshelyet vettek igénybe a megkérdezettek: ingyenes magánszálláson (26,1%), illetve saját nyaralójukban (1,3%) szálltak meg. A fizetős szálláshelyek közül a szálloda (31,9%) volt a legnépszerűbb, ezt az apartman követte (22,2%).

A belföldi főutazások esetében a válaszadók 29,8%-a, a külföldi főutazások esetében pedig 34,1% vett igénybe a szálláshoz kapcsolódóan (kereskedelmi) ellátást. Belföldön és külföldön hasonlóan alakultak az arányok, belföldön 49,6%, külföldön 47,3% saját maga gondoskodott az ellátásáról, belföldön 20,6%-ról, külföldön pedig 18,6%-ról a meglátogatott rokonok, ismerősök gondoskodtak.

Az utazások 93,6%-át önállóan szervezték a résztvevők. 2,7% esetében vett részt a szervezésben utazási iroda is, 3,8%-ot pedig egyéb szervezet (iskola, klub stb.) szervezett. Akik igénybe vették az utazási irodák szolgáltatásait, azok elsősorban szállást igényeltek belföldön. A külföldi főutazások több mint felét (59,1%) önállóan szervezték a résztvevők. 36,5% esetében utazási iroda is részt vett a szervezésben, a külföldi főutazások ötödét (19,9%) pedig teljes egészében utazási iroda szervezte. Akik igénybe vették az utazási irodák szolgáltatásait, a leggyakrabban szállást (40,2%) igényeltek, a második helyen a biztosítás szerepel 31,7%-kal, a harmadikon a helyszínre utaztatás 23,4%-kal.

A főutazások legfontosabb motivációja a vízparti pihenés és a rokonok, ismerősök meglátogatása volt belföldön és külföldön egyaránt. Belföldön a vízparti üdülés említési gyakorisága 42,8% volt, az ismerősök, rokonok meglátogatása 16,4%-kal követte. (Az 1–3 és a legalább 4 éjszakás belföldi utazások esetében is ugyanez volt a két fő motiváció.) A külföldi főutazások esetében a vízparti üdülés aránya 46,7%-ot, az ismerősök, rokonok felkeresése pedig 18,5%-ot ért el, harmadik helyen a városlátogatás (14,5%) szerepelt. Hegyvidéki utazás a külföldi főutazások 7,5%-ának volt a fő célja.

A vizsgált időszakban tett belföldi főutazásokkal a válaszadók rendkívül elégedettek voltak, ötös skálán összességében átlagosan 4,6-re értékelték azokat (az utazás időtartama nem befolyásolta az eredményt). A külföldi főutazásokkal is ugyanilyen elégedettek voltak a válaszadók, összességében átlagosan 4,64-re értékelték azokat az ötfokozatú elégedettségi skálán (12. ábra).

N=250 belföldi és 173 külföld főutazás

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

A belföldi főutazás előtt az utazók 45,2%-a egyáltalán nem gyűjtött turisztikai információt (a külföldi főutazás résztvevői körében csupán 23,1% ez az arány). Belföldön az utazók 38,0%-a csak a főutazás előtt, 14,1%-a előtte és közben is, 2,7%-a csak a főutazás során gyűjtött információt. A rövidebb (1–3 éjszakás) belföldi főutazások résztvevői nagyobb arányban gyűjtöttek információt, mint a hosszabb időre utazók. A külföldi főutazások esetében 44,7% az utazás előtt és közben is, 24,1% csak az utazás előtt, 8,1% csak az utazás közben tájékozódott.

A belföldi főutazások esetében az információt gyűjtők az internetről (honlap 67,0%, internetes fórumok 10,5%, közösségi oldalak 6,8%), korábban ott járt személyektől (56,2%) és prospektusokból (34,7%) tájékozódtak a leggyakrabban. A külföldi főutazásokhoz információt gyűjtők leggyakrabban internetes honlapokról (75,8%), prospektusokból (60,6%) és útikönyvekből informálódtak. Jelentős volt még a korábban ott járt személyeket (54,9%), a térképeket (44,9%) és utazási irodákat (41,7%) említők aránya.

4. A háztartások turisztikai költsége

6. táblázat

A belföldi és külföldi utazások költsége

	Egynapos utazás		Többnapos utazás		Főutazás	
	Belföldi	Külföldi	Belföldi	Külföldi	Belföldi	Külföldi
Költés /fő/nap (Ft)	-	-	5 084	13 004	5 468	12 369
Magyar lakosság költsége összesen (millió Ft)	138 756 +/- 2 992	9 596 +/- 771	156 766 +/- 6 563	226 421 +/- 21 558	56 465 +/- 3 648	125 073 +/- 14 796

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

Az egyes utazástípusokra a magyar lakosság által elköltött összeg alakulását a 6. táblázat tartalmazza. A belföldi többnapos utazások két fő motivációja közül a rokon, barát, ismerős meglátogatásának költsége az átlagosnál alacsonyabb, 3 180 forint volt fejenként és naponta. A vízparti utazás, üdülés viszont drágábbnak bizonyult az átlagnál, naponta átlagosan 6 560 forintba került egy főnek. A belföldi utazáson részt vevők egészségmegőrzés (wellness) céljából tett utazásaik során költötték el átlagosan a legmagasabb (10 024 forint/fő/nap) összeget.

7. táblázat

Az utazások teljes és egy főre jutó költsége az egyes turisztikai régiókban (forint)

Turisztikai régió	N	Teljes költség	Egy főre jutó	Költség/fő/nap
Balaton	213	55 089	26 010	7 019
Budapest–Közép-Dunavidék	210	14 408	9 339	5 394
Dél-Alföld	69	26 470	12 905	4 942
Dél-Dunántúl	127	22 540	13 329	4 337
Észak-Alföld	93	22 514	11 830	3 798
Észak-Magyarország	168	18 021	11 602	3 925
Közép-Dunántúl	66	20 608	9 786	4 268
Nyugat-Dunántúl	58	38 001	17 497	5 891
Tisza-tó	23	19 086	10 878	2 841
Belföldi utazások átlaga	1028	27 822	14 649	5 084

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

A rövid (1–3 éjszakás) utazások 5 377 forintba kerültek naponta egy főnek, a hosszabb (4+ éjszakás) belföldi utak esetében 4 427 forint volt ez az érték. Úti cél szerint vizsgálva a kérdést megállapíthatjuk, hogy a legmagasabb egy utazásra eső költség a Balaton régióba (55 089 forint) tett utazásokat jellemezte (7. táblázat).

5. Összehasonlítás a korábbi évek kutatási eredményeivel

A 8. és 9. táblázatban az elmúlt évek (2003–2010) kutatásainak legfontosabb eredményeit foglaltuk össze. A 2000 óta tartó felméréssorozat 2003. évtől kezdve azonos módszertan szerint készült, amely lehetővé teszi az eredmények közvetlen összehasonlítását.

8. táblázat

Az egy- és többnapos utazások adatai

Tényező	2003	2004	2005	2006	2008	2010
Egynapos utazások						
<i>részvevők aránya (%)</i>	66	61	65	72	63	68
belföldi egynapos utazások száma a résztvevők között	7,4	7,2	5,5	6,8	6,0	11,8
külföldi egynapos utazások száma a résztvevők között	2,67	1,27	2,08	2,18	1,6	2,06
Utazások						
<i>utazók aránya (%)</i>	62	60	61	61	58,4	60,9
belföldre utazók aránya (%)	67	67	62	62	57,8	61,5
külföldre utazók aránya (%)	9	17	18	19	16,8	14,4
mindkét helyre utazók aránya (%)	24	16	19	19	25,4	24,1
<i>utazások száma az utazók között</i>	5,21	3,3	2,66	2,42	2,81	3,23
belföldi utazások száma a belföldön utazók között	5,13	3,3	2,59	2,05	2,54	2,83
külföldi utazások száma a külföldre utazók között	1,8	1,6	1,46	1,46	1,64	1,73

Tényező	2003	2004	2005	2006	2008	2010
Utazások (folyt.)						
<i>belföldi utazások aránya (%)</i>	89	83	79	75	75	78,4
<i>külföldi utazások aránya (%)</i>	11	17	21	25	25	21,6
<i>belföldi utazások legfontosabb úti célja</i>	Balaton, Budapest–Közép-Dunavidék, Észak-Magyarország	Budapest–Közép–Dunavidék, Balaton, Észak-Magyarország	Balaton, Budapest–Közép-Dunavidék, Észak-Magyarország	Balaton, Budapest–Közép-Dunavidék, Dél-Dunántúl	Balaton, Észak–Magyarország, Budapest–Közép-Dunavidék,	Balaton, Budapest–Közép-Dunavidék, Észak-Magyarország
<i>külföldi utazások legfontosabb úti célja</i>	Horvátország, Románia, Ausztria	Horvátország, Románia, Ausztria	Ausztria, Olaszország, Horvátország.	Horvátország, Olaszország, Ausztria	Olaszország, Horvátország, Románia	Ausztria, Horvátország, Románia
<i>utazások hossza (éjszaka)</i>	3,1	4,1	4,97	5,2	4,23	4,0
<i>belföldi utazások hossza</i>	2,7	3,6	4,45	4,78	3,42	3,39
<i>külföldi utazások hossza</i>	6,6	6,6	6,95	6,49	6,44	6,22
<i>egy utazás költsége (Ft)</i>	26 313	71 710	44 566	49 721	57 529	50 524
<i>költség/fő (Ft)</i>	-	40 790	23 521	26 104	33 192	25 778
<i>költség /fő/nap (Ft)</i>	8 427	7 380	5 504	5 967	7 101	12 631
<i>egy belföldi utazás költsége (Ft)</i>	15 244	25 070	23 600	27 029	28 372	27 822
<i>költség/fő (Ft)</i>	-	13 053	12 073	13 347	14 516	14 649
<i>költség /fő/nap (Ft)</i>	-	4 508	3 788	3 829	4 801	5 084
<i>egy külföldi utazás költsége (Ft)</i>	119 772	122 280	124 375	119 984	137 270	146 025
<i>költség/fő (Ft)</i>	-	64 630	67 098	65 604	84 269	72 808
<i>költség /fő/nap (Ft)</i>	-	10 884	12 036	12 587	13 392	13 004

A főutazások adatai

Tényező	2003	2004	2005	2006	2008	2010
Főutazások						
<i>főutazók aránya (%)</i>	50	44	43	44,5	39,8	42,8
belföldi főutazások aránya (%)	69	64	61	60,5	59,1	59,1
külföldi főutazások aránya (%)	31	36	39	39,5	40,9	40,9
<i>belföldi főutazások legfontosabb úti célja</i>	Balaton, Észak-Magyarország, Budapest–Közép-Dunavidék	Balaton, Észak-Magyarország, Budapest–Közép-Dunavidék	Balaton, Észak-Magyarország, Budapest–Közép-Dunavidék	Balaton, Észak-Alföld, Budapest–Közép-Dunavidék	Balaton, Észak-Magyarország, Budapest–Közép-Dunavidék	Balaton, Észak-Alföld., Budapest–Közép-Dunavidék
<i>külföldi főutazások legfontosabb úti célja</i>	Horvátország, Olaszország, Románia	Horvátország, Románia, Görögország.	Horvátország, Olaszország, Ausztria	Horvátország, Görögország, Olaszország.	Horvátország, Olaszország, Görögország.	Horvátország, Olaszország, Ausztria
<i>főutazások hossza (éjszaka)</i>	8,36	6,88	4,97	7,0	6,13	6,14
belföldi főutazások hossza (éjszaka)	9,57	6,25	5,37	6,36	4,96	5,51
külföldi főutazások hossza (éjszaka)	9,54	8,04	8,28	7,97	7,83	7,03
<i>résztevők száma</i>	2,5	2,64	2,34	2,57	2,63	2,56
<i>egy belföldi főutazás költsége (Ft)</i>	53 411	55 795	49 029	46 308	57 485	59 286
költség/fő (Ft)	24 991	22 499	20 592	19 249	22 248	24 376
költség /fő/nap (Ft)	4 514	4 459	4 700	4 215	5 264	5 468
<i>egy külföldi főutazás költsége (Ft)</i>	166 953	175 138	157 805	170 678	179 244	189 768
költség/fő (Ft)	86 433	81 886	75 992	80 753	83 428	81 982
költség /fő/nap (Ft)	11 744	10 706	10 878	12 472	11 389	12 369

Tényező	2003	2004	2005	2006	2008	2010
Főutazások (folyt.)						
<i>utazási iroda által szervezett utazások aránya (%)</i>	15	14,5	18	17,7	7,5	2,7
<i>a főutazás helyszínéről turisztikai információt gyűjtők aránya (%)</i>	31	47	45,5	43,1	44,0	44,8
<i>internet információ-forrásként használók aránya a belföldi főutazásoknál (%)</i>	19	22	29,5	43,2	47,8	67,0
<i>internet információ-forrásként használók aránya a külföldi főutazásoknál (%)</i>	37	42	56,3	79,9	76,6	78,3

A teljes kutatás megtekinthető a Magyar Turizmus Zrt. Kutatási Csoportjánál, előzetes időpontegyeztetés után, fogadóóra keretében (minden héten csütörtökön 14–17 óra között).

További információk: **Magyar Turizmus Zrt.**
Kutatási Csoport
Tel.: 488-8710
Fax.: 488-8711
E-mail: kutatas@itthon.hu
Internet: www.itthon.hu
Mobil: mobil.itthon.hu